

Saura AS

Notat av 01.10.15

Nordland som premissgiver for økt olje- og gassvirksomhet

1. Bakgrunn – To prosesser, ett mål

Etter initiativ fra Bodø og Gildeskål kommune og i samarbeid med Røst kommune og Mo Industripark, har det gjennom Saura AS siden høsten 2014 vært arbeidet med:

- Hvordan best tilrettelegge for størst mulige ringvirkninger dersom det blir en tidlig oppstart på allerede åpnet del av Nordland VI.

Dette gjennom to hovedmål:

- a) Klargjøre de arealplanmessige forutsetninger på Røst og Saura for en evt. ilandføring og utskipping av olje og kondensat
- b) Dokumentere hvordan en i Nordland best kan ivareta premissgiverrollen for økt olje- og gassvirksomhet i eget fylke

Status etter ett år er at de arealmessige og operative forutsetninger (a) langt på veg er avklart, mens det fortsatt gjenstår mye arbeid før premissgiverrollen er dokumentert og tydeliggjort slik at den får gjennomslag i praktisk politikk. Dette arbeidet er foreslått videreført innenfor konseptet «Områdeløsninger for Nordland» der hensynet til fiskerivirksomheten i LoVe og industriell verdiskaping skal prege rammebetingelsene for en evt. økt olje- og gassaktivitet i fylket.

Det nye fylkesrådet i Nordland har i sin politiske plattform av 18. september 2015 presentert klare føringer for sitt arbeid innenfor energisektoren. For petroleumssektoren sies:

Utvinning av olje og gass langs kysten av Nordland skal gi grunnlag for økt lokal verdiskaping. Vi vil arbeide aktivt for ilandføring av olje og gass knyttet til konsesjonsvilkårene. Eksisterende næringsmiljø i Nordland må gis muligheten til å utvikle seg til å bli leverandører både til olje- og gassindustrien og fornybar energiproduksjon. Utvinning av petroleumssressurser utenfor Nordlandskysten skal derfor gi betydelige ringvirkninger lokalt og regionalt i form av arbeidsplasser og leveranser til sektoren. Det er viktig at fokus rettes mot grønne næringer og kompetansearbeidsplasser lokalt.

Oljevernberedskapet langs kysten må styrkes både teknisk og materielt. Vi vil ikke akseptere virksomhet som utgjør en risiko for utsletting av grunnlaget for fiskeriene.

Dette betyr at man stiller seg positiv til økt olje- og gassvirksomhet utenfor kysten av Nordland dersom det skjer på premisser som fylkeskommunen kan akseptere. Det er altså ikke noen støtteerklæring til f.eks. en åpningsprosess for LoVe, men gjennom å henvise til **konsesjonsvilkårene** en klar melding om at et første skritt vil være å få endret/tilpasset konsesjonsvilkårene til realitetene i Nordland.

Områdeløsninger vil være en naturlig del av en helhetlig Nordlandsstrategi for olje og gass, og dermed bli en del av de konsesjonsvilkårene som fylkeskommunen evt. vil kunne slutte seg til. Det synes derfor åpenbart at disse to prosesser bør samordnes.

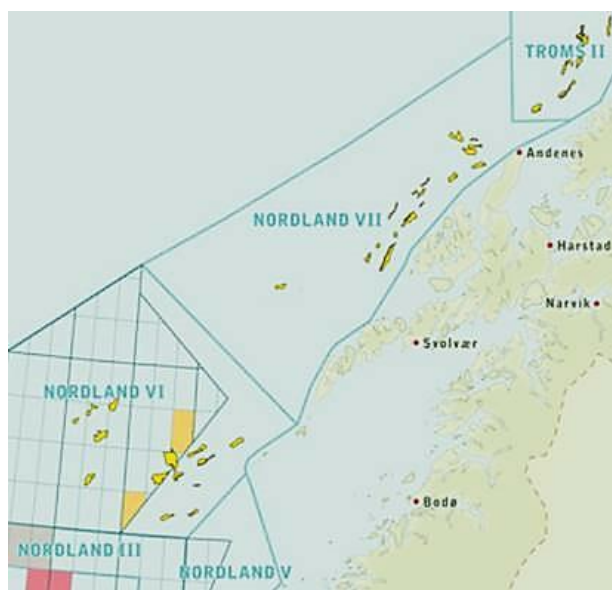
2. Sentrale problemstillinger

Skal Nordland være tjent med økt olje- og gassvirksomhet utenfor Nordlandskysten må det være trygghet for at:

- De regionale og lokale ringvirkninger blir betydelig
- Fiskerivirksomheten i all hovedsak kunne videreføres som i dag
- Den operative oljevernberedskap blir av aller høyeste standard

Dagens praksis med KU, Stortingsvedtak, utlysning, lisenstildeling og til slutt konsesjonsvilkår gir ikke den nødvendige sikkerhet for at disse vilkår blir ivaretatt.

Gitt den krise norsk oljenæring nå er på veg inni, må en være forberedt på økt press fra de etablerte miljøer i sør for å få tilgang til nye arealer utenfor Nordlandskysten. Dermed er det også økt risiko for at dette skjer iht. dagens praksis. Dvs. en starter på åpnert del av Nordland VI og fortsetter med en tradisjonell KU for resten av LoVe og Troms II. I den forbindelse er det viktig å være oppmerksom på at det er betydelige forventninger i bransjen til ressurspotensialet i Nordland VI og utenfor Vesterålen (nordlig del av Nordland VII), som vist på figuren.

Kilde:
Oljedirektoratet

Dersom Nordland skal bli en avgjørende premissgiver står en både overfor en intern og en ekstern utfordring. Internt må en «fange opp» hovedutfordringene slik næringslivet i fylket ser det. Eksternt skal dette presenteres i konkrete forslag til endringer/tiltak som kan nedfelles i konsesjonsvilkårene på en slik måte - og ikke minst aksepteres, at det gir den nødvendige trygghet.

Dagens hovedutfordring kan kort summeres opp:

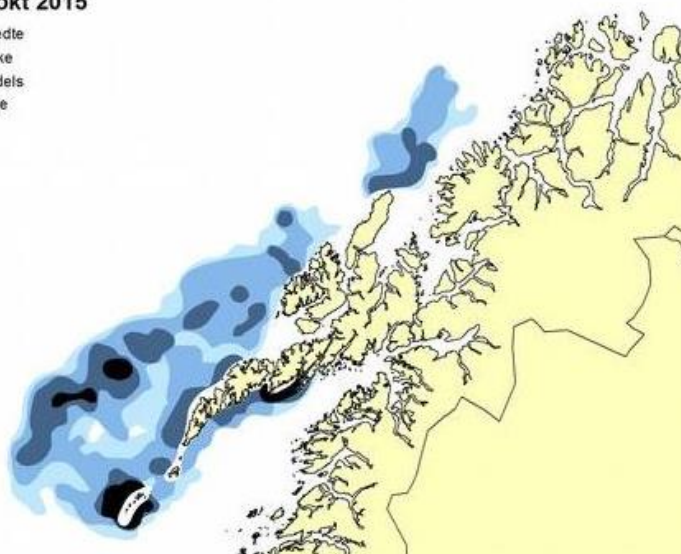
- Ingen tillit blant fiskerne i Nordland til at forpliktende og forutsigbare avtaler kan etableres med oljenæringen. Deres erfaring er hyppige oljerelaterte aktiviteter på samme fiskefelt.
- Mangelen på forutsigbarhet gjør det svært vanskelig for landbasert industri å forberede seg på en fremtidig økt aktivitet samt videreutvikle sin faglige og geografiske fortrinn.

Forslaget om områdeløsninger vil være et godt svar på manglende forutsigbarhet for både fiskere og landbasert industri samtidig som det i følge Oljedirektoratet gir god ressursøkonomi. Dette gjennom økt samordning av letevirksomheten og ved utbyggingsløsninger på tvers av lisenser i samme område. Utfordringen i Nordland blir å operasjonalisere disse overordnede nasjonale føringer i samsvar med de lokale og regionale målsettinger.

Den mest krevende utfordring vil bli hensynet til fiskeriaktiviteten. Fiskerne er som næringsaktører ikke prinsipielle motstandere av olje- og gassvirksomheten, men forutsetter at denne ikke skal hindre deres aktivitet i vesentlig grad. I den forbindelse er «samlivet» olje – fiskeri utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja selve «test-arenaen» for om dette er mulig å få til.

Konflikten illustreres godt med det arealbeslag de årlige skreikart viser og som i realiteten dekker de kystnære områder som er gjenstand for mer eller mindre helårig fiske med passive redskaper.

Skreitokt 2015

Kilde:
Havforskningsinstituttet

For disse områder har fiskerne i møte med Saura-prosjektet formulert følgende krav:

- Felles innsamling av seismikk kun i tidsperioder med lav fiskeriaktivitet
- Samlede borekampanjer for leting kun i tidsperioder med lav fiskeriaktivitet
- Ingen flytende produksjonsinnretninger i viktige fiskeområder som f.eks. «Skreikartet»
- Etablering av operative baser for oljevernberedskap med kort responstid og aktiv deltagelse fra kystfiskeflåten

Videre er det gitt klart uttrykk for at disse spørsmål må avklares før eventuelle prosesser om økt olje- og gassvirksomhet starter opp.

Det er vanskelig å se at denne konflikten mellom fiskeriaktivitet og oljevirksomhet kan løses på en god måte uten at fylkeskommunen tar en aktiv rolle. I den forbindelse er det viktig også å være oppmerksom på at en konkretisering av de tiltak som er nødvendig for å tydeliggjøre premissgiverrollen vil møte sterk motstand fra etablerte miljøer som ikke vil ha endringer av betydning.

3. Videre arbeid

Skal Nordland etablere seg som en avgjørende premissgiver for økt olje- og gassvirksomhet i eget fylke, vil det bety og ta – og få aksept for, en viktig nasjonal rolle som ingen har gjort før. Å gjøre dette til et bredt nordnorsk anliggende kan derfor også være noe å vurdere nærmere.

En premissgiverrolle som definerer nye rammebetingelser er i høyeste grad et viktig nasjonalt politisk anliggende som må forventes å ville få en sentral plass frem til Stortingsvalget i 2017. Skal en få gjennomslag for dette må det fra Nordlands side konkretiseres og tydeliggjøres så raskt at det både kan inngå i stortingsvalgprogrammene samt inngå i den politiske debatt gjennom 2016/2017.

Saura AS har i styrevedtak sagt at de ønsker å bidra til at innholdet av «Områdeløsninger for Nordland» blir videreført i et bredere samarbeid. Erfaringene så langt har vist at det regionale engasjement uten å involvere aktører med bindingen til oljeselskapene, har vært det beste fundament for å få frem de lokale og regionale synspunkter. Det er viktig at en i denne dialogen ikke blir sette på som en aktør som skal fremme økt oljeaktivitet, men en som er opptatt av å få frem de regionale krav **dersom** noe slik skal kunne skje.

Konkret ser vi for oss at arbeidet kan videreføres innenfor et prosjekt som kun varer ut 2017. Aktuelle prosjekteiere vil kunne være større bedrifter/klynger som f.eks. Mo Industripark, Leonard Nilsen, Torghatten ol. og interesserte kommuner. Saura AS vil kunne inngå som en partner. Arbeidet forutsettes finansiert gjennom et spleiselag mellom deltagerne og bidrag fra f.eks. regionale støtteordninger.

Gjennom Saura-prosjektet finnes mye grunnlagsmateriale som stilles til rådighet, men det vil i tillegg være nødvendig å legge ned en god del arbeid med å konkretisere de aktuelle tiltak i lys av at de skal kunne inngå i fremtidige konsesjonsvilkår. I den forbindelse vil det også være nødvendig å innhente opplysninger om praksisen i andre relevante land, og da spesielt Canada.

Dette notat er skrevet som et første innspill og diskusjonsgrunnlag for et møte mellom aktuelle parter, og Saura ser frem til at dette kan skje relativt raskt.